

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบมีกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด โดยที่กลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว จะใช้เวลาในการดำเนินการทดลอง 5 สัปดาห์สัปดาห์ละ 2 วัน คือทุกวันพฤหัสบดีและวันศุกร์ โดยมีกิจกรรมแนะแนวจำนวน 8 กิจกรรม (1 กิจกรรมต่อ 1 คาบเรียน) มีระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง ตลอดช่วงเดือนพฤศจิกายนจนถึงต้นเดือนธันวาคม 2544 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่ห้องเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหอพระ อำเภอเมือง เชียงใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มทดลอง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งรูปแบบการวิจัยเป็นแบบมีกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยกลุ่มทดลองที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนหอพระ อำเภอเมือง เชียงใหม่ จำนวน 48 คน ระยะเวลาการทดลอง แบ่งเป็น 2 ระยะ คือระยะก่อนการทดลองและระยะหลังการทดลอง

ตาราง 1 แผนการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนว

ครั้งที่	วัน/เวลา	กิจกรรม
1	พฤหัสบดีที่ 1 พ.ย.44 13.30 – 14.20 น.	ปฐมนิเทศ สร้างสัมพันธภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้ทดสอบ Pretest
2	ศุกร์ที่ 2 พ.ย.44 14.20 – 15.10 น.	กิจกรรมหลัก ไกลยาเสพติด 1
3	พฤหัสบดีที่ 8 พ.ย.44 13.30 – 14.20 น.	กิจกรรมหลัก ไกลยาเสพติด 2
4	ศุกร์ที่ 9 พ.ย.44 14.20 – 15.10 น.	กิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกัน
5	พฤหัสบดีที่ 15 พ.ย.44 13.30 – 14.20 น.	กิจกรรมรักตัวเองไม่ฝักใฝ่ยาเสพติด
6	ศุกร์ที่ 16 พ.ย.44 14.20 – 15.10 น.	กิจกรรมจิตสำนึก
7	พฤหัสบดีที่ 22 พ.ย.44 13.30 – 14.20 น.	กิจกรรมเก็บไว้แต่สิ่งที่ดี
8	ศุกร์ที่ 23 พ.ย.44 14.20 – 15.10 น.	กิจกรรมชีวิตมีความหมาย
9	พฤหัสบดีที่ 29 พ.ย.44 13.30 – 14.20 น.	กิจกรรมประกายดาว
10	พฤหัสบดีที่ 6 ธ.ค.44 13.30 – 14.20 น.	เก็บข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบ Post – test

2. ประชากรและกลุ่มทดลอง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหอพระ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544

กลุ่มทดลองที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่กลุ่มทดลองที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนหอพระ อำเภอเมือง เชียงใหม่ จำนวน 48 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ
2. ตอนที่ 2 แบบสอบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเป็นแบบสอบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ ตามแบบของ Likert ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 25 ข้อ

3. แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมแนะแนว จำนวน 8 แผนการสอน

แบบสอบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองและยาเสพติด ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองและยาเสพติด
2. ศึกษาแบบสอบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ของเอกราช แก้วเขียว (2540) และแบบสอบวัดเกี่ยวกับยาเสพติดของกิตติ บุญญาภาส (2543) ฝนทิพย์ จักรทอง (2543) พวงเพ็ชร จินะวงศ์ (2543) กรมสุขภาพจิต (2542) แล้วสร้างข้อคำถาม ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะวัตถุประสงค์ของการศึกษาและความเหมาะสมกับกลุ่มทดลองในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งข้อคำถามในแบบสอบวัด เป็นเรื่องที่ครอบคลุมกับความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยแบบสอบวัดนี้มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งคัดสรรได้เป็นจำนวน 90 ข้อ

3. นำแบบสอบวัดที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไข เมื่อทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษา (ภาคผนวก ก หน้า 85) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

4. นำแบบสอบวัดที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 -1/8 โรงเรียนหอพระ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 รวมมี 7 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 336 คน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยรายข้อที่ได้มาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้ t - test เลือกข้อที่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำและกลุ่มที่ได้คะแนนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ข้อคำถาม 25 ข้อ

5. นำข้อความที่คัดเลือกแล้ว มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบวัดทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

6. กลุ่มทดลองที่คัดเลือก เป็นกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 48 คน โดยการเลือกกลุ่มทดลองในครั้งนี้ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง หรือ การเลือกโดยจงใจ ซึ่งวิธีการเลือกแบบเจาะจงนี้ เป็นการเลือกโดยใช้หลักเหตุผล เลือกให้สอดคล้องเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เหตุที่เลือกกลุ่มทดลองเนื่องจากกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 มีลักษณะของความหลากหลายทั้งทางด้านเพศ (มีทั้งเพศชายและเพศหญิง) สภาพแวดล้อมทางครอบครัว (นักเรียนอาศัยอยู่กับทั้งบิดาและมารดา บิดาหรือมารดา ญาติ ฯลฯ) สภาพสมรรถของบิดามารดา (มีทั้งที่อยู่ด้วยกัน แยกกันอยู่ชั่วคราวเพราะทำงานคนละที่ หย่าร้าง) และระดับผลการเรียนของนักเรียน ที่มีความหลากหลายในระดับผลการเรียน

ลักษณะของแบบสอบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองและยาเสพติด เป็นแบบสอบวัดที่ประกอบด้วย ข้อความที่แสดงถึงความรู้สึกหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย มีการกำหนดน้ำหนักของคะแนนตามระดับความคิดเห็นในแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

ข้อความมีความหมายเชิงบวก	ถ้าตอบ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 5 คะแนน
		เห็นด้วย	ให้คะแนน 4 คะแนน
		ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 3 คะแนน
		ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 2 คะแนน
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายเชิงลบ	ถ้าตอบ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 1 คะแนน
		เห็นด้วย	ให้คะแนน 2 คะแนน
		ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 3 คะแนน
		ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน 4 คะแนน
		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน 5 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายเชิงบวกมี 12 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 13, 20, 21, 24, 25

ข้อความที่มีความหมายเชิงลบมี 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23

การแปลความหมาย ผู้วิจัยกำหนดการแปลความหมายจากคะแนนเฉลี่ย ดังนี้	
คะแนนเฉลี่ย	มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด
1.50 - 2.49	น้อย
2.50 - 3.49	ปานกลาง
3.50 - 4.49	มาก
4.50 - 5.00	มากที่สุด

แผนการสอนโดยใช้กิจกรรมแนะแนว

ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมที่ใช้เสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด มาจากคู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติด ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2542) และคู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็ก กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2542) โดยคณะทำงานจากหน่วยงานของ กรมสุขภาพจิต ประกอบด้วยนักจิตวิทยา นักวิชาการสาธารณสุข นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล วิชาชีพและองค์กรเอกชน มูลนิธิเด็กบ้านทานตะวันและศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กเป็นผู้สร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อันเป็นกลวิธีหลักในการเสริมสร้าง ความรู้ ความคิดและทักษะ เพื่อให้เยาวชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งนำไปสู่การมีทักษะในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม แผนการสอนที่ได้นำข้อมูลมาจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาประวัติและพฤติกรรมการใช้ ยาเสพติดของเยาวชน ที่ได้จากประสบการณ์การทำงาน คณะทำงานแผนการสอนทั้งหมด ผ่านการทดลองใช้จากโรงเรียนในพื้นที่เขตการศึกษา 5 (ราชบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี และ นครปฐม) และได้ปรับปรุงข้อบกพร่องทั้งหมดจนเชื่อถือได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำ

กิจกรรมดังกล่าว ซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญและมีการนำไปใช้แล้วได้ผลมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว เกิดความรู้สึกรู้เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเอง มีความรู้สึกรักตนเองไม่ยอมให้ตนเองเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการป้องกันตนเองให้ห่างไกลจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้นักเรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ซึ่งกิจกรรมแนะแนวดังกล่าว อาศัยพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่ม ได้แก่ การระดมสมอง อภิปรายผลร่วมกัน

แผนการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. โครงสร้างการดำเนินกิจกรรมแนะแนว มีระยะเวลาในการทำกิจกรรม 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวม 8 ครั้ง

2. วิธีการดำเนินกิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเตรียมการ เป็นการเตรียมแผนการสอน เลือกรูปแบบตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้น ในระยะเตรียมการจะอยู่ ภายใต้การแนะนำของอาจารย์หัวหน้างานแนะแนวของโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

ระยะที่ 2 ระยะเริ่มต้นการจัดกิจกรรม เป็นระยะการสร้างสัมพันธภาพทั่วไประหว่างผู้นำกลุ่มกับสมาชิก ปฐมนิเทศ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมแนะแนวร่วมกัน พร้อมทั้งทำความเข้าใจในเรื่องกฎ กติกาการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ระยะเวลาในการร่วมกิจกรรมครั้งนี้

ระยะที่ 3 ระยะดำเนินการกิจกรรมแนะแนว เป็นการดำเนินการกิจกรรมแนะแนว เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด ใช้เวลาในการทำกิจกรรมครั้งละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 ครั้ง รวมทั้งหมด 8 ครั้ง

4. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ขั้นเตรียมการ

4.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสืออนุมัติการทำวิจัยเชิงทดลอง จากสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนหอพระ เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยและการใช้สถานที่ในการดำเนินการวิจัย

4.1.2 ขอคำแนะนำจากหัวหน้างานแนะแนวของโรงเรียน และเนื่องจากผู้วิจัยฝึกงานอยู่ ณ. โรงเรียนแห่งนี้แล้ว จึงมีความคุ้นเคยกับนักเรียนอยู่แต่เดิม ดังนั้นจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำความคุ้นเคย และทำให้กลุ่มทดลองร่วมมือ ในการทำกิจกรรมได้ดี

4.1.3 การดำเนินกิจกรรมแนะแนว โดยทำการติดต่อประสานงานกับหัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนหอพระ อำเภอเมือง เชียงใหม่และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน

4.1.4 นำแบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด (Pre-test) ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 48 คน

4.2 ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกิจกรรม ตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ทั้ง 8 แผนการสอน โดยทำการทดลองครั้งละ 50 นาที ใช้เวลาในการทดลองรวมทั้งสิ้น 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือทุกวันพฤหัสบดีและวันศุกร์ ตลอดช่วงเดือนพฤศจิกายนจนถึงต้นเดือนธันวาคม 2544 มีรายละเอียดดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 ครั้งที่ 1 พฤหัสบดีที่ 1 พ.ย. 44 เวลา 13.30 – 14.20 น. ผู้วิจัยได้ดำเนินการปฐมนิเทศและสร้างสัมพันธภาพกับนักเรียน จากนั้นได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการวิจัยและรับทราบประโยชน์ ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมแก่นักเรียน พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง โดยการทำแบบสอบถาม Pre-test ทั้งนี้เพื่อต้องการที่จะทราบระดับของการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียน ให้นักเรียนทำแบบสอบถามด้วยตนเอง และสังเกตพบว่านักเรียนที่นั่งแถวหน้าและที่นั่งบริเวณกลาง ๆ ของห้องเรียน มีพฤติกรรมที่สนใจในกิจกรรมเป็นอย่างดี ส่วนนักเรียนมีท่าทีที่สนใจและตั้งใจฟังดี แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า นักเรียนที่นั่งก่อนไปทางด้านหลังของห้องเรียน อีกทั้งนักเรียนที่นั่งใกล้ประตูและริมหน้าต่างมีท่าทีที่สนใจฟังบ้าง ไม่สนใจฟังบ้าง ส่วนใหญ่มักจะจับกลุ่มพูดคุยกัน เมื่อผู้วิจัยเดินเข้าไปพูดคุยใกล้ ๆ กับกลุ่มนักเรียนที่พูดคุยกัน นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมทันที คือกลับมาตั้งใจฟังอีกครั้งจากผลของคะแนนในการทำแบบทดสอบ Pre-test นักเรียนส่วนใหญ่ตอบข้อคำถาม ในข้อความความหมายเชิงบวก มี 12 ข้อ ได้แก่ข้อ 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 13, 20, 21, 24, 25 ว่าเห็นด้วยและไม่แน่ใจ ส่วนในข้อคำถามที่ข้อความมีความหมายเชิงลบมี 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23 จะตอบว่าไม่เห็นด้วยและไม่แน่ใจ

ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 2 พ.ย. 44 เวลา 14.20 – 15.10 น. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมที่ 1 เรื่องหลักไวยากรณ์ 1 เริ่มกิจกรรมโดยการแจกเอกสารประกอบความรู้เรื่องยาเสพติดให้นักเรียนทุกคนศึกษาใช้เวลาในการศึกษา 10 นาทีแล้วให้ทุกคนตอบคำถามในใบงานเรื่อง หลักไวยากรณ์ 1 ใช้เวลา 10 นาที จากนั้นให้นักเรียนแลกเปลี่ยนกับเพื่อนที่นั่งด้วยกันเพื่อตรวจและให้คะแนนเพื่อน ผู้วิจัยจะเฉลยคำตอบที่ถูกต้องพร้อมให้นักเรียนซักถามในประเด็นต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจหรือต้องการทราบรายละเอียด ผู้วิจัยกล่าวสรุปสาเหตุของการติดยาเสพติดของบุคคลคือ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดและการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ดังนั้นนักเรียนพึงรู้โทษพิษร้ายของยาเสพติดเหล่านั้น เพื่อจะปฏิบัติตนหรือแนะนำคนข้างเคียง ให้ระมัดระวังหลีกเลี่ยงมิให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (รายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 95)

สัปดาห์ที่ 2

ครั้งที่ 3 พุทธศักราชที่ 8 พ.ย. 44 เวลา 13.30 – 14.20 น. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง หลักไวยากรณ์ 2 โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 4 คน จากนั้นแจกภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มดูภาพร่วมกัน จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคนตอบคำถามในใบงาน เรื่อง หลักไวยากรณ์ 2 เสร็จแล้วถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อภาพเหตุการณ์นั้น ๆ ว่าได้คำตอบอย่างไร ผู้วิจัยให้เหตุผลประกอบในแต่ละข้อคำตอบว่า ข้อไหนเป็นสิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติตามที่ดีควรปฏิบัติตามนั้นเพราะเหตุใด และข้อไหนเป็นสิ่งที่นักเรียนควรไตร่ตรองไม่ควรเลือกที่จะปฏิบัติตาม พร้อมทั้งให้เหตุผลว่า เหตุใดจึงไม่ควรปฏิบัติตามในข้อนั้น ๆ ส่วนของข้อคำถามที่ไม่ควรปฏิบัติ ผู้วิจัยจะซักถามถึงเหตุผลโดยให้นักเรียนกล่าวแสดงความคิดเห็น ผู้วิจัยชี้แนะเหตุผลที่ไม่ควรเลือกข้อคำตอบนี้ พร้อมทั้งให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นการยืนยันว่านักเรียนเข้าใจในเหตุผลต่าง ๆ ที่ไม่ควรเลือกคำตอบในข้อนั้น ๆ เวลาที่เหลือให้นักเรียนซักถามในประเด็นต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจ หรือต้องการทราบรายละเอียด ผู้วิจัยกล่าวสรุปถึงสาเหตุของการติดยาเสพติดของบุคคล คือ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ดังนั้นนักเรียนพึงที่จะรู้โทษพิษร้ายของยาเสพติดเหล่านั้นเพื่อจะปฏิบัติตนหรือแนะนำคนข้างเคียง ให้ระมัดระวังหลีกเลี่ยงมิให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (รายละเอียดใน ภาคผนวก ก หน้า 99)

ครั้งที่ 4 สัปดาห์ที่ 9 พ.ย. 44 เวลา 14.20 – 15.10 น. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมที่ 3 เรื่องสร้างภูมิคุ้มกัน เริ่มกิจกรรมโดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 4 คน แจกภาพให้แต่ละกลุ่ม (ภาพที่ 1,2) เป็นภาพที่แสดงผลเสียของการใช้ยาเสพติดให้นักเรียนดูแล้วช่วยกันอภิปราย แสดงความรู้สึกต่อสภาพของบุคคลในภาพ แจกภาพให้แต่ละกลุ่ม (ภาพที่ 3,4) ซึ่งแสดงถึงสภาพของคนสุขภาพสมบูรณ์ ให้นักเรียนดูแล้วให้ช่วยกันอภิปราย แสดงความรู้สึก

ต่อสภาพของบุคคลในภาพ ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ว่าอะไร คือสาเหตุที่ทำให้บุคคลในภาพทั้งข้อ 1 และข้อ 2 มีสภาพร่างกายที่แตกต่างกัน จากสภาพร่างกายของบุคคลทั้ง 2 ลักษณะ ส่งผลต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของตนเองและผู้อื่นอย่างไร วิธีการปฏิบัติตนที่จะทำให้สุขภาพกายสุขภาพจิตสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอควรทำอย่างไร จากนั้นให้นักเรียนระดมสมอง แสดงความคิดเห็น เพื่อตอบคำถามในใบงานเรื่องสร้างภูมิคุ้มกัน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการระดมสมอง พร้อมกันนี้ผู้วิจัยให้เหตุผลประกอบคำตอบที่แต่ละกลุ่มตอบ ผู้วิจัยจะกล่าวสรุปผลร้ายที่เกิดจากการใช้ยาเสพติดนั้นมีอะไรบ้าง เช่นสภาพร่างกายที่ทรุดโทรม สภาพจิตใจที่วិปริต เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้สึกลัวหวาดหวั่นต่อสภาพเหล่านั้น เกิดความตระหนัก มองเห็นคุณค่าในการรักษาสุขภาพของตนเองให้สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้จะเป็นเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันมิให้เยาวชนใช้ยาเสพติดได้อีกทางหนึ่ง (รายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 101)

สัปดาห์ที่ 3

ครั้งที่ 5 พุธสัปดาห์ที่ 15 พ.ย.44 เวลา 13.30 – 14.20 น. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เรื่องรักตัวเอง ไม่ฝักใฝ่ยาเสพติด เริ่มกิจกรรมโดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละ 4 คน แจกกรณีตัวอย่างและใบงานเรื่องรักตัวเอง ไม่ฝักใฝ่ยาเสพติดกลุ่มละ 1 ชุด ให้แต่ละกลุ่มอภิปราย โดยการระดมสมองและตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างที่แต่ละกลุ่มได้ แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการระดมสมอง จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงพิษภัยและแนวทางป้องกันภัยจากยาเสพติด เมื่อนักเรียนทำจนถึงกิจกรรมในครั้งที่ 5 ผู้วิจัยสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน เช่นนักเรียนแสดงความกระตือรือร้นในการตอบคำถาม หรือถามคำถาม อีกทั้งยังแสดงความกระตือรือร้นในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยกล่าวสรุปว่าในสังคมปัจจุบันเต็มไปด้วย สภาพที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดในรูปแบบต่าง ๆ การมีค่านิยมที่ดีจะป้องกันการหลงผิดในการติดยาเสพติด การสนับสนุนให้นำไปใช้ชีวิตประจำวัน โดยเน้นค่านิยมที่ดี 3 ประการ คือ ปลอดภัย ประหยัดและประโยชน์(รายละเอียดในภาคผนวก ค หน้า 103)

ครั้งที่ 6 ศุกร์ที่ 16 พ.ย.44 เวลา 14.20 – 15.10 น. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมที่ 5 เรื่องจิตสำนึกการปลูกจิตสำนึก ผู้วิจัยเล่าเรื่อง “จิตสำนึก” ให้นักเรียนฟังและใช้น้ำเสียงในการเล่าสร้างบรรยากาศ ให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกคล้อยตามเนื้อเรื่อง ให้นักเรียนจับคู่ 2 คน แล้วสนทนาในประเด็น “ถ้าท่านเป็นหนู ท่านจะรู้สึกอย่างไร ” สุ่มนักเรียนบางคนรายงานความรู้สึก แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4 คน อภิปรายตามประเด็นในใบงาน “จิตสำนึก” รายงานผลการอภิปราย อาจจะให้รายงานกลุ่มละ 1 ประเด็น ผู้วิจัยและนักเรียนสรุปผลที่ได้จากกิจกรรม เน้นให้เห็นผลกระทบของปัญหาเสพติดและการนำประเด็นวิธีการแก้ปัญหาเสพติด

ไปสู่การปฏิบัติจริง ให้มีความรู้ว่ายูทาสีพดิดมีผลกระทบต่อคนทุกคนไม่ทางตรงก็ทางอ้อม (เป็นการสร้างความตระหนักต่อปัญหาสุขภาพจิต) ว่าเป็นปัญหาของทุกคน และควรมี ส่วนร่วม ในการด้านสุขภาพจิต (รายละเอียดใน ภาคผนวก ก หน้า 109)

สัปดาห์ที่ 4

ครั้งที่ 7 พุธสัปดาห์ที่ 22 พ.ย.44 13.30 – 14.20 น. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมที่ 6 เรื่องเก็บไว้แต่สิ่งที่ดี แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน นั่งเป็นกลุ่มพร้อม แจกกระดาษเปล่าพับครึ่งคนละ 1 แผ่น เขียนชื่อกำกับครึ่งแรกด้านนอกทุกคน อาจให้นักเรียน วาดรูปตกแต่งตามความพอใจในเวลาอันรวดเร็ว ให้นักเรียนส่งกระดาษไปให้เพื่อนที่อยู่ขวามือ ของตน เมื่อทุกคนในกลุ่มได้รับกระดาษของเพื่อนแล้ว ให้ค้นหาความดีของเจ้าของกระดาษที่มี ชื่อกำกับอยู่เพียง 1 อย่าง (เขียนด้านในของกระดาษ) พร้อมเขียนชื่อตนเองกำกับข้อความนั้น (อนุญาตให้ค้นหาเฉพาะความดีเท่านั้น) เมื่อคนที่ 1 เขียนเสร็จให้ส่งกระดาษแผ่นนั้นต่อไปให้คนที่ อยู่ขวามือถัดไป ทุกคนปฏิบัติเช่นเดียวกันจนกระดาษกลับมาที่เจ้าของชื่อที่ปรากฏ จากนั้นให้ เจ้าของเปิดอ่าน พบว่ามีข้อความที่เพื่อน ๆ เขียนให้ตนตามจำนวนเพื่อน ให้กลุ่มนั้น ๆ ให้นักเรียน อ่านความดีของตนที่เพื่อนเขียนให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุป ความ รู้สึกของเพื่อนและตนเอง ชักถามและอภิปรายร่วมกัน เมื่อเสร็จกิจกรรมกลุ่มแล้วแจกใบงานเรื่อง “เก็บไว้แต่สิ่งที่ดี” ให้นักเรียนแต่ละคนทำ ขอบอสาสมัครอ่านหน้าชั้นเรียนให้เพื่อน ๆ ฟัง ผู้วิจัยและ นักเรียนช่วยกันสรุปตามแนวคิด การที่บุคคลได้รับการสะท้อนให้เห็นความดี ความสามารถของ ตนเอง จะทำให้เกิดความภูมิใจ มั่นใจในตนเองมากขึ้น และจะสามารถเสริมความภูมิใจให้ผู้อื่นได้ เมื่อทุกคนมองเห็นตนมีคุณค่าแล้ว การเลือกประพฤติปฏิบัติย่อมเลือกแต่สิ่งดี ๆ มีคุณค่าให้กับตนเอง สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวป้องกันกันมิให้บุคคลกระทำตนเป็นคนไร้ค่า คอยจุดรั้งบุคคล ให้คอยระมัดระวัง ไม่นำตัวไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเลวร้าย (รายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 112)

ครั้งที่ 8 ศุกร์ที่ 23 พ.ย. 44 14.20 – 15.10 น. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรม ที่ 7 เรื่องชีวิตมีความหมาย โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน ขอบอสาสมัครออกมาเล่ากรณีตัวอย่าง หรือให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่าง เรื่อง “ทางเลือกใหม่” ให้แต่ละกลุ่มอภิปราย และบันทึกลงในใบงานเรื่อง ชีวิตนี้มีความหมาย จากนั้นให้ผู้แทนของแต่ละกลุ่มออกมารายงาน ให้นักเรียนแต่ละคนทำกิจกรรมในใบงานเรื่อง ทางเลือกใหม่แล้วนำผลมาเสนอ ให้สมาชิกในกลุ่ม ของตนทราบ ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการทำกิจกรรม ในประเด็นต่อไปนี้ ช่วงชีวิตของ ทุกคนย่อมผ่านประสบการณ์ที่ดีมากมาย การได้ตรวจสอบความดีงามที่ผ่านมาของเรจะทำให้ เรารู้สึกภาคภูมิใจ ขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดกำลังใจ ที่จะวางแผนการณอนาคตได้ ความภาคภูมิใจ

และการมีเป้าหมายชีวิตที่ดี จะทำให้คนไม่หลงคิดยาเสพติดได้ง่าย ๆ (รายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 114)

สัปดาห์ที่ 5

ครั้งที่ 9 พุธสัปดาห์ที่ 29 พ.ย. 44 เวลา 13.30 – 14.20 น. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมที่ 8 เรื่องกิจกรรมประกายดาว ผู้วิจัยแจกแผ่นดาวให้นักเรียน คนละ 1 แผ่น ให้นักเรียนมองตนเองและเขียนบุคลิกลักษณะส่วนที่ตัวเองของตนเอง ลงในแผ่นดาวด้านหน้าคนละ 3 อย่าง ให้นักเรียนจับคู่กันแล้วแลกแผ่นดาว นักเรียนต่างคนต่างเขียนบุคลิกลักษณะส่วนที่ตัวเองของเพื่อน (ที่จับคู่กัน) ตามที่ตนมองลงในแผ่นดาวด้านหลัง (ด้านที่เหลือ) แล้วส่งแลกคืนนักเรียนทุกคนคิดดาวประจำตัวบนแผ่นออกสื่อ ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความรู้สึกดาวดวงนี้ เน้นทั้งในส่วนที่ตนมองตนเองและเพื่อนมองตน ให้นักเรียนทำใบงาน “ประกายดาว” ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวคิด ว่า ทุกคนจะมีความดีงามของตนเองและความดีงามเหล่านี้ ก็จะแตกต่างกันไป (ควรจะเน้นกลุ่มนักเรียนที่มักจะมองแต่ส่วนเสียของตน คนที่มีปมด้อยคนที่ไม่นับที่ยอมรับของเพื่อนและคนที่ไม่มีคุณภาพภูมิใจในตนเอง ฯลฯ) คนทุกคนย่อมมีทั้งส่วนดีและส่วนเสีย การฝึกให้มองในส่วนดีของตนจะทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าของตนและมองโลกในแง่ดี ซึ่งเป็นฐานให้เกิดความมั่นใจในตนเอง เป็นภูมิคุ้มกันมิให้ตกเป็นเหยื่อของผู้ไม่หวังดี (รายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 118)

ครั้งที่ 10 พุธสัปดาห์ที่ 6 ธ.ค. 44 เวลา 13.30 – 14.20 น. ผู้วิจัยสังเกตพบว่าเมื่อดำเนินกิจกรรมมาถึงครั้งที่ 10 ซึ่งเป็นครั้งสุดท้าย นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจน เช่นนักเรียนที่นั่งอยู่ใกล้บริเวณหน้าต่างและริมประตู มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม คือให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี มีการแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ อีกทั้งยังช่วยเหลือผู้วิจัยในเรื่องต่าง ๆ เช่นลบกระดาน การแจกและเก็บใบงาน เป็นต้นและยังพบว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยเห็นได้จาก เมื่อครั้งที่พบกับนักเรียนเป็นครั้งแรกนั้นนักเรียนมีท่าทีที่สนใจบ้าง ไม่สนใจบ้าง ครั้งต่อมาพบว่านักเรียนเริ่มมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี นักเรียนแสดงความรู้สึกกระตือรือร้นในการแสดงความคิดเห็นและมักจะถามว่าในกิจกรรมครั้งต่อไปเป็นกิจกรรมอะไร นักเรียนต้องเตรียมตัวอย่างไร ต้องนำอุปกรณ์อะไรมาบ้าง หลังสิ้นสุดการทดลองเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ให้นักเรียนทำแบบสอบถาม การเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด ฉบับเดิมอีกครั้ง Post-test เพื่อนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป ผลของคะแนนในการทำแบบสอบถาม ส่วนใหญ่นักเรียนตอบข้อคำถามที่ข้อความมีความหมายเชิงบวกมี 12 ข้อ ได้แก่ข้อ 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 13, 20, 21, 24, 25 ว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วย ส่วนในข้อคำถามที่ ข้อความมีความหมายเชิงลบมี

13 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23 จะตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งและไม่เห็นด้วย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ มีดังนี้
 ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่และร้อยละ
 ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตรวจสอบให้คะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าเกี่ยวกับตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ด้วยสถิติ Paired Sample t-test

ข้อค้นพบ การรายงานการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มทดลอง

สภาพความเปลี่ยนแปลงของกลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 48 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกต ร่วมด้วยการสอบถามเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มเมื่อผู้วิจัยได้ไปถึงห้องเรียนเวลา 13.30 น. พบว่าบรรยากาศโดยทั่วไปของนักเรียน มีทั้งที่จับกลุ่มคุยกัน บ้างก็เดินไปมาในห้องเรียน ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายขวามือ ฝ่ายซ้ายมือ โดยใช้เทคนิคการเรียกความพร้อมโดยการปรบมือ ทำข้อตกลงกับนักเรียนว่า “ถ้าครูออกคำสั่งและชี้ไปที่ฝ่ายใด ให้นักเรียนที่อยู่ฝ่ายนั้นปฏิบัติตามคำสั่งทันที” ผู้วิจัยดำเนินการเรียกความพร้อม เพื่อสร้างความสนใจร่วมกลุ่ม โดยการปรบมือเพียง 3 ครั้ง และกล่าวคำทักทายกับนักเรียน พร้อมทั้งเขียนชื่อผู้วิจัยบนกระดานดำและให้นักเรียนอ่านชื่อผู้วิจัยพร้อมกัน จากนั้นได้กล่าวแนะนำตัวผู้วิจัยเอง พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัยและรายละเอียดต่าง ๆ แก่นักเรียน จากนั้นได้ทำการรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง ทำแบบสอบถาม Pre-test โดยให้นักเรียนทำแบบสอบถามด้วยตนเอง และชี้แจงข้อควรปฏิบัติในการทำแบบสอบถาม โดยให้ทำทุกข้อไม่เว้น ให้นักเรียนทำด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ แจกกับนักเรียนว่าแบบสอบถามนี้ ไม่มีผลต่อตัวนักเรียนใด ๆ ทั้งสิ้น และผู้วิจัยจะเก็บความคิดเห็นไว้เป็นความลับ หากใครมีข้อสงสัยให้ยกมือขึ้น จากนั้นผู้วิจัยจะเดินไปหานักเรียนเอง พร้อมทั้งอธิบายข้อสงสัยนั้น ๆ นักเรียนรับแจกแบบสอบถาม และใช้เวลาทำประมาณ 20 นาที จากนั้นเก็บแบบสอบถามเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ การร่วมงานตลอดโครงการ ผู้วิจัยแจ้งการดำเนินกิจกรรมว่า ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 13.30 - 14.20 น. และทุกวันศุกร์ เวลา

14.20–15.10 น. นักเรียนกลุ่มทดลอง เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวจำนวนทั้งสิ้น 10 ครั้งด้วยกัน สัปดาห์ละ 2 วัน คือวันพฤหัสบดี เวลา 13.30-14.20 น. และ วันศุกร์เวลา 14.20 – 15.10 น. โดย เริ่มต้นเข้ากลุ่ม เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 1 พฤศจิกายน 2544 จนถึงพฤหัสบดีที่ 6 ธันวาคม 2544 กิจกรรมที่ 1 หลีกไกลยาเสพติด 1 เป็นครั้งแรกที่ผู้วิจัยและนักเรียน ทำกิจกรรมร่วมกัน ให้นักเรียน ศึกษาเอกสารประกอบความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด เนื้อหาจะเป็นการให้ความรู้ในเรื่องของความหมาย ประเภท ลักษณะอาการของผู้ที่เสพ ผลเสียที่เกิดจากการใช้ยาเสพติดชนิดนั้น ๆ จากนั้นให้นักเรียน ทำใบงาน โดยให้จับคู่ข้อความหรือความหมายของยาเสพติดชนิดต่าง ๆ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ ได้คะแนนเต็ม 8 คะแนน มี 39 คน ได้คะแนนน้อยที่สุด 4 คะแนน มี 2 คน ในกิจกรรมครั้งนี้ นักเรียนยังมีทำที่เงินอายุ ยังไม่กล้าที่จะตอบคำถามหรือถามคำถาม

กิจกรรมที่ 2 ในตอนท้ายชั่วโมง ผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามในประเด็น ต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจหรือต้องการทราบรายละเอียด นักเรียนหญิงคนหนึ่งถามเกี่ยวกับกาแฟ ว่าเป็นยาเสพติดหรือไม่ ผู้วิจัยตอบว่าเป็น เพราะกาแฟนั้น เมื่อดื่มเป็นเวลานาน ๆ แล้ว และดื่ม ในปริมาณที่มาก จะทำให้บุคคลติดการดื่มกาแฟ และถ้าไม่ได้ดื่มก็จะเกิดอาการต่าง ๆ เช่น กระวนกระวาย อ่อนเพลีย ไม่มีแรง เป็นต้น

กิจกรรมที่ 3 สร้างภูมิคุ้มกัน เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ดู ภาพของผู้ที่ติดยาเสพติด ในภาพนั้นแสดงให้เห็นถึงสุขภาพร่างกายที่ทรุดโทรมของผู้ที่ติดยาเสพติด และภาพของผู้ที่ไม่ใช้ ยาเสพติด จะเป็นภาพของผู้ที่มีความสุข ร่างกายแข็งแรง จากนั้นให้นักเรียนทำใบงาน ในการทำ กิจกรรมครั้งนี้มีการแบ่งกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันระดมสมอง แสดงความคิดเห็นอภิปราย ในข้อคำถามที่กำหนด นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกัน และจากข้อคำถามที่ถาม ว่า ถ้านักเรียนมีเพื่อนหรือบุคคลใกล้ชิดติดยาเสพติด นักเรียนจะปฏิบัติต่อบุคคลเหล่านั้นอย่างไร คำตอบของนักเรียนส่วนใหญ่ ตอบว่าจะแนะนำเพื่อนให้เลิกใช้ยาเสพติด บอกถึงผลเสียที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และจะเป็นกำลังใจให้เพื่อนเลิกยาเสพติด

กิจกรรมที่ 4 คือกิจกรรมรักตัวเองไม่ฝีกฝายาเสพติด เริ่มที่จะมีนักเรียนซักถามใน ประเด็นต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ยกตัวอย่าง มีนักเรียนชายคนหนึ่งถามว่า “จากเรื่องวัยรุ่น เหตุใดตัวละครที่เป็นเพื่อนของสมชาย เมื่อใช้ยาเสพติดแล้ว จึงต้องติดโรคเอดส์อีก” ผู้วิจัยจึงแทรก สารความรู้เกี่ยวกับ โรคเอดส์ ให้นักเรียนรับทราบอีกทางหนึ่งว่า สาเหตุของผู้ที่ได้รับเชื้อเอดส์ นั้น มีสาเหตุหลายประการด้วยกัน เช่นจากการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่มีเชื้อเอดส์โดยการมีเพศสัมพันธ์โดยมิได้มีการป้องกัน การป้องกันที่ว่าเป็นการใช้ถุงยางอนามัยและอีกสาเหตุที่พบใน ผู้ติดยาเสพติดประเภทฉีดเข้าทางเส้นเลือด คือการใช้เข็มฉีดยาร่วมกันกับผู้ที่มีเชื้อเอดส์ ไม่เจาะจง

เฉพาะผู้ติดยาเสพติดที่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเท่านั้น และผู้ติดยาเสพติดชนิดใดก็ตาม เมื่อใช้ยาเสพติดแล้วจะส่งผลกระทบต่อสมองต่อระบบประสาท ทำให้ขาดการยับยั้งชั่งใจ ขาดสติ เป็นเหตุให้เกิดความประมาทและอันตรายต่างๆ ตามมา

กิจกรรมที่ 2-4 นั้นนักเรียนยังมีท่าทีที่ไม่ค่อยสนใจ หรือตระหนักรู้ในเนื้อหาของกิจกรรมมากนัก ยังมีนักเรียนบางคนที่ยกเว้นเพื่อน ๆ ขณะที่ดำเนิน กิจกรรมอยู่เป็นระยะ ๆ

กิจกรรมที่ 5 คือกิจกรรมจิตสำนึก ซึ่งเป็นเรื่องราวของกรณีตัวอย่างที่สะท้อนใจพบว่านักเรียนมีการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย เช่นกล่าวถึงโทษของยาเสพติด และแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน โดยเริ่มที่จะกล่าวถึงผลกระทบต่อตัวละครในเรื่อง เชื่อมโยงมาสู่ชีวิตประจำวันในสังคมปัจจุบันและสุดท้ายเชื่อมเข้าสู่ชีวิตของตัวนักเรียนเอง

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมเก็บไว้แต่สิ่งที่ดีและกิจกรรมที่ 7 กิจกรรมชีวิตนี้มีคามหมาย โดยกิจกรรมทั้งสองจะเน้น ให้นักเรียนมองในส่วนที่ดีของตนเองว่า ตนเองมีสิ่งที่น่าสนใจอะไรบ้างจากความรู้สึกนึกคิดของตน จากการได้รับคำชมเชยจากบุคคลรอบข้าง และสุดท้ายการกล่าวถึง ความต้องการในชีวิตของตัวนักเรียนหรือเป้าหมายในชีวิต การวางแผนการดำเนินชีวิตของนักเรียน นักเรียนได้ตั้งเป้าหมายในชีวิตไว้อย่างไร คำตอบส่วนใหญ่ของนักเรียนจะเกี่ยวกับว่า อยากให้ชีวิตของตนมีความสุขต้องการที่จะสำเร็จการศึกษาตามที่มุ่งหวังประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและเป็นคนดีของสังคม

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมประกายดาว เป็นกิจกรรมครั้งสุดท้าย เป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนมองบุคคลอื่นในด้านที่ดี มองเห็นคุณค่าของบุคคลอื่น โดยเนื้อหาในกิจกรรมจะเน้นที่เพื่อน เนื่องจากวัยนี้เป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเพื่อน เป็นที่น่าสังเกตว่าจากคำตอบในใบงานของนักเรียนพบว่า นักเรียนยินดีที่จะเปิดใจยอมรับเพื่อนที่เลิกใช้ยาเสพติด ไม่รังเกียจเพื่อนที่เคยติดยาเสพติด อีกทั้งยังเป็นเป็นกำลังใจให้กับเพื่อนเหล่านั้นอีกด้วย

กิจกรรมที่ 6-8 ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นการเห็นคุณค่าในตนเองของตัวนักเรียน และการเห็นคุณค่าของบุคคลอื่น โดยกิจกรรมดังกล่าวเปลี่ยนจากการนำเสนอกรณีตัวอย่าง มาเป็นการเขียนลงแผ่นกระดาษที่มีสีสันสวยงามมีรูปร่างต่างกัน นักเรียนแสดงความกระตือรือร้น ในการทำกิจกรรม จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มทดลองช่วงแรก นักเรียนยังไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น จนถึงกิจกรรมครั้งที่ 10 นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเป็นกันเองพฤติกรรม คือ มั่นใจในการแสดงความคิดเห็นเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

หลังจากดำเนินกิจกรรมแนะแนวครบทั้ง 8 กิจกรรม ก่อนที่จะมีการทำแบบสอบถาม Post-test ได้มีการเว้นระยะเวลาในการทำแบบสอบถาม เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ เหตุที่ต้องเว้น เนื่องจากผู้วิจัยต้องการที่จะหาความเชื่อมั่น ว่าเมื่อนักเรียนเสร็จสิ้น จากการร่วมกิจกรรมแนะแนว ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติดแล้วนั้น นักเรียนยังมีความมั่นคงต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง แม้ว่าเวลาจะผ่านไประยะหนึ่ง ตามที่ได้ร่วมกิจกรรมกลุ่มอยู่หรือไม่ เมื่อนักเรียนเจอกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ก็ยังคงมีพฤติกรรมการเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวกับยาเสพติด